

Практичні рекомендації
для діяльності педагога, що можуть посприяти йому в спробах
робити перші кроки у бік гуманізації свого педагогічного процесу.

1. Коли зустрічаєте учнів, кажіть (своїм виглядом, посмішкою, виразом обличчя, словом): "Ми (Я) чекали вас."
2. Виявляйте жваву цікавість до життя учнів, до їх радощів, смутків, прагнень, успіхів.
3. Умійте викликати співробітництво не тільки у вчинках, але й у мисленні.
4. Робіть день народження кожного учня святом і підносьте йому в подарунок урок, лист, малюнок, твір, відповідь; дайте йому відчуття, як його люблять і не шкодуйте витрачених на це кілька хвилин уроку.
5. Любіть сміятися разом з учнями.
6. Виражайте жвавий інтерес до захоплень окремих учнів.
7. Дивуйтеся, захоплюйтеся, радійте, коли учень робить гідний вчинок, виявляє кмітливість, мислить зосереджено.
8. Заохочуйте творчу діяльність учнів.
9. Вибачайтеся перед учнями, якщо не можете одразу відповісти на пізнавальне запитання, поясніть причину відверто, скажіть, що дасте відповідь за декілька днів, і не забудьте виконати обіцянку.
10. Пишіть батькам листи з позитивною оцінкою діяльності або вчинків учня.
11. Пропонуйте батькам відвідувати уроки.
12. Робіть урок акумулятором життя учнів, цінують, любіть, приймайте і проводжайте кожен урок.
13. Знайомте учнів з планом уроку, беріть до уваги побажання дітей з приводу змісту уроку.
14. Запрошуйте учнів бути співучасниками ваших педагогічних пошуків, висловлювати свою думку щодо того чи іншого методу, завдання і т.д., застосовуваних вами з метою апробування.
15. Заохочуйте дітей ставити запитання, виражати власну думку. До тверджень, суджень дітей ставтесь серйозно, з гідністю.
16. Провокуйте дискусії учнів з вами, давайте їм можливість доводити вам, пояснювати помилки, спростовувати ваше твердження, і тоді, визнавши їхню рацію, виражайте подяку за те, що не дали вам перебувати в омані.
17. Учть учнів етично висловлювати, обговорювати, доводити свою думку.
18. Заохочуйте пошукову, дослідницьку діяльність учнів.
19. Вводьте на уроках миттєвості мовчання, коли учні спрямовують думки до Прекрасного, до свого внутрішнього світу. Такі моменти можуть викликати іскру сердечного вогню.
20. Міркуйте вголос самі, щоб давати учням зразки: як думати, як шукати вирішення задачі.
21. Закликайте учнів знаходити і виправляти допущені помилки у своїх письмових роботах; виправлені самими дітьми помилки не приймайте за помилки.
22. Давайте учням на уроках альтернативні матеріали задачі, завдання.

23. Користуйтеся способом "допущення" вами помилок, надавайте учням можливість виявляти їх і виправляти; дякуйте їм за сприяння.
24. Не ставте одну Дитину у приклад іншій ні за старанністю, ні за поведінкою.
25. Допомагайте учням перевершити самих себе.
26. Задавайте домашнє завдання за вибором, дозволяйте учням самим теж задавати собі завдання.
27. Заохочуйте прагнення учнів братися за вирішення складних задач, завдань. Допомагайте їм.
28. Пропонуйте бажаючим готувати і проводити на уроках свої п'ятихвилинні уроки, допомагайте їм у цьому.
29. Звертайтеся до учнів із проханням допомагати вам складати складні завдання, кросворди, а при їхньому використанні на уроках не забувайте вказати автора роботи.
30. Виражайте учням подяку за сприяння в проведенні цікавого уроку.
31. Вибачайтесь перед дітьми, якщо урок не викликав у них емоційного й інтелектуального задоволення, намагайтеся з'ясувати причини разом з учнями.
32. Виявляйте своє оптимістичне ставлення до можливостей учня, особливо, коли його спіткає невдача.
33. При своїх оцінних судженнях з приводу роботи учня більше спирайтесь на позитивне досягнення; помилки і невдачі розглядайте та тлі досягнутого.
34. При перевірці письмових робіт учнів використовуйте зелене чорнило, тобто шукайте в роботах учнів хоч найменший прогрес і зеленим чорнилом виражайте своє схвалення.
35. Заохочуйте самооцінну й оцінну діяльність кожного учня, давайте йому можливість оцінити свою роботу вголос, висловлювати свою оцінку про роботу інших.
36. Розвивайте в учнях повагу до висловлюваних слів. Учні повинні зрозуміти, що кожне слово - як стріла гучна, кожне слово - як печатка думки.
37. Розвивайте в собі великий дар терпіння. Творче терпіння творить міць, із кожною годиною напружується дійсність.
38. Прагніть до оволодіння витонченим виконанням педагогічних процесів.
39. Говоріть з учнями спокійно, приємним голосом і експресією, частіше посміхайтесь.
40. Стежте за чистотою вашої мови, не допускайте її забруднення.